

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 427/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresného súdu Bratislava IV) v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/43/2020 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6Cdo/130/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu a najvyššieho súdu v napadnutých konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať mestskému súdu aj najvyššiemu súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať mu finančné zadost'učinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ podal na Okresnom súde Bratislava IV žalobou na ochranu finančného spotrebiteľa spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia z 11. septembra 2020 proti žalovanej [REDAKOVANÉ] Okresný súd uznesením č. k. 4C/43/2020-135 z 23. septembra 2020 nariadil neodkladné opatrenie a vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 4C/43/2020-536 z 11. mája 2023. O odvolaní žalovanej rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2Co/65/2023-619 z 13. marca 2024. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ dovolanie z 3. júna 2024. Výzvou z 1. augusta 2024 mestský súd (po prechode výkonu súdництва) vyzval advokátsku kanceláriu, prostredníctvom ktorej sťažovateľ podal dovolanie,

na predloženie plnomocenstva, ktorým ju sťažovateľ splnomocnil na podanie dovolania. Podaním z 28. augusta 2024 sťažovateľ splnomocnenie doplnil. Výzvou z 9. januára 2025 mestský súd vyzval advokátsku kanceláriu na predloženie konkretizovaného plnomocenstva (s uvedením spisovej značky veci prejednávajúceho súdu, resp. predmetu sporu a označenia sporových strán) na zastupovanie sťažovateľa v základnom konaní. Sťažovateľ požiadal 30. januára 2025 mestský súd o konkretizáciu tejto výzvy, na čo mu tento 14. marca 2025 zaslal prípis najvyššieho súdu, z ktorého vyplýva jeho názor, že platné procesné právo všeobecné splnomocnenie (na zastupovanie v bližšie neurčenom počte konaní alebo dokonca vo všetkých konaniach vedených splnomocniteľom pred rôznymi súdmi) nepozná. Špeciálne splnomocnenie spolu s vyjadrením nesúhlasného stanoviska sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu bolo mestskému súdu doručené 14. apríla 2025. Spis bol postúpený najvyššiemu súdu 2. mája 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ uvádza, že prejednávaná vec nie je skutkovo ani právne zložitá, on je v konaní aktívny a poskytuje súčinnosť a podklady na včasné rozhodnutie. V súlade s doktrínou celistvosti súdneho konania (II. ÚS 348/2020, bod 48) konanie pred mestským súdom naďalej prebieha, a preto jeho právna neistota naďalej trvá, nebola odstránená právoplatným meritórnym rozhodnutím. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke, že mestský súd je povinný pri vybavovaní administratívnych úkonov v dovolacom konaní (ktoré trvá ku dňu podania ústavnej sťažnosti už 11 mesiacov) postupovať bez zbytočných prietahov, a v námietke, že najvyšší súd doteraz nepristúpil k vecnému prieskumu dovolania. Mestskému súdu vytýka nedôvodnú výzvu z 1. augusta 2024 na predloženie osobitnej plnej moci na podanie dovolania. Plnomocnenstvo podané spolu so žalobou sa podľa názoru sťažovateľa vzťahuje aj na dovolacie konanie, ktoré je súčasťou základného konania. Za neopodstatnenú a svojvoľnú považuje aj požiadavku najvyššieho súdu vyplývajúcu z prípisu z 12. novembra 2024 na predloženie konkretizovaného splnomocnenia na zastupovanie v základnom konaní. Najvyšší súd vyložil § 92 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) formalisticky a ústavne neakceptovateľne, jeho výklad nezodpovedá zmyslu ani účelu zákona. Z celého doterajšieho konania je zrejmý úmysel sťažovateľa dať sa zastúpiť advokátom. Splnomocnenie z 5. júna 2020 dostatočne jasne a zrozumiteľne konkretizuje predmet sporu aj označenie sporových strán. Podľa sťažovateľa ak zákon (§ 92 CSP) mlčí, niečo neupravuje, platí zásada, že dovolené je všetko, čo nie je zakázané.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neefektívnym postupom mestského súdu a najvyššieho súdu v „administratívnej fáze“ dovolacieho konania.

5. Dovolacie konanie začína podaním dovolania, ktoré sa podľa § 427 ods. 1 CSP nepodáva na najvyššom súde, ktorý je podľa § 35 CSP funkčne príslušný rozhodnúť o dovolaní, ale na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Z tejto procesnej konštrukcie vyplýva aj potreba úpravy úkonov súdu prvej inštancie po podaní dovolania. Úlohy okresného súdu podľa § 436 CSP sú postupné a zákonom jasne zadefinované. Ide o (i) odstránenie nedostatku právneho zastúpenia, (ii) následné vyrubenie súdneho poplatku spojené s výzvou na jeho zaplatenie s prípadným rozhodnutím o oslobodení od súdneho poplatku alebo o zastavení dovolacieho konania, (iii) doručenie dovolania protistrane a doručenie vyjadrenia protistrany dovolateľovi a (iv) napokon samotné bezodkladné predloženie veci najvyššiemu súdu. Prípadné nedodržanie tohto postupu môže viesť k predĺženiu konania o dovolaní.

6. Ústavný súd pripúšťa, že aj v procesnej fáze prípravy súdneho spisu na predloženie dovolaciemu súdu, v ktorej súd prvej inštancie v zásade nevydáva rozhodnutia, môžu vznikať súdne prietahy (porov. III. ÚS 782/2016, III. ÚS 548/2024).

7. Zároveň poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

8. Postup mestského súdu a najvyššieho súdu, ktoré sa jedenásť mesiacov od podania dovolania zaoberali „len“ otázkou právneho zastúpenia sťažovateľa, nemožno považovať za ideálny.

9. Podľa ústavného súdu miera právnej neistoty sťažovateľa v dovolacom konaní je nepochybne nižšia, ako to je v prípade právnej neistoty v čase, keď vo veci nie je právoplatne rozhodnuté (porov. I. ÚS 202/2025, II. ÚS 321/2024).

10. Ústavný súd pripomína, že už odmietol ako zjavne neopodstatnenú napr. ústavnú sťažnosť namietajúcu prietahy v dovolacom konaní trvajúcim 2 roky a 2 mesiace (I. ÚS 186/2024) a, naopak, vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v prípade bezchybného predloženia spisu najvyššiemu súdu až dva roky po podaní dovolania a následnom rozhodnutí najvyššieho súdu po roku a pol po predložení veci (I. ÚS 392/2024).

11. Porovnávajúc okolnosti prejednávanej veci s uvedenou praxou, ústavný súd tak dospel k záveru o nemožnosti považovať postup mestského súdu a najvyššieho súdu v súvislosti s podaným dovolaním sťažovateľa za taký, ktorý by vzhľadom na svoju ústavnoprávnu intenzitu po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie zakladal dôvod na vyslovenie porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zjavne neopodstatnenú.

13. Nad rámec uvedeného ústavný súd reaguje na nosnú argumentáciu sťažovateľa, ktorou razantne odmieta názory mestského súdu, ako aj najvyššieho súdu o potrebe predloženia osobitného plnomocenstva na podanie dovolania, ako aj konkretizácie plnomocenstva na zastupovanie v základnom konaní. Ako už uviedol, prípadné predĺženie dovolacieho konania odstraňovaním všeobecnými súdmi tvrdených nedostatkov právneho zastúpenia sťažovateľa nedosahuje intenzitu zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. V súvislosti so snahou sťažovateľa vyvolať v rámci konania o sťažnosti na prietahy v konaní pred ústavným súdom polemiku o ústavnej udržateľnosti prípisu najvyššieho súdu, prípadne výzvy mestského súdu, ústavný súd pripomína, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“. To znamená, musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. napr. II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002)] vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Bez ambícií prejudikovať posúdenie v napadnutom konaní predložených plnomocenstiev najvyšším súdom ústavný súd poukazuje na odlišnosti vo formulácii plnomocenstva z 5. júna 2020 predloženého sťažovateľom s jeho žalobou („na všetky právne úkony týkajúce sa ochrany práv a oprávnených záujmov splnomocniteľa vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] ... vrátane konaní pred orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky“) a plnomocenstva v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 348/2020, na ktorého závery sťažovateľ odkazuje v ústavnej sťažnosti (... aby ma zastupoval v konaní pred súdom v právnej veci Klienta, vedenej na Okresnom súde Prešov pod. sp. zn. ICbi/66/2014... podával opravné prostriedky...).

15. Ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval prekročenie akceptovateľnej štandardnej dĺžky konania, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu